

21 . Capidava | Comuna: Topalu | Județ: Constanța | Punct: Cetate | Anul: 2013

Anul: 2013

Cod RAN: 63063.01, 63063.02, 63063.03, 63063.04, 63063.05, 63063.06, 63063.07, 63063.10, 63063.11

Perioade: Preistorie, Protoistorie, Antichitate, Evul Mediu, Perioada modernă

Epoci: Epoca bronzului, Hallstatt, La Tène, Epoca romană timpurie, Epoca romană târzie, Epoca medievală timpurie, Epoca medievală timpurie, Evul Mediu, Perioada modernă

Tipuri sit: amenajare/construcție

Categoriile sit: Apărare (construcții defensive)

Autori: Mihai Duca, Ioan Carol Opreș, Alexandru-Mircea Rațiu, Anișoara Sion

Instituții: Muzeul Național de Istorie a României, Universitatea București, Facultatea de Istorie, Muzeul Național de Istorie a României, Instiuție Nedefinită

Raport

Perioada desfășurării cercetării arheologice: 5-25 august 2013 (cu prelungire de prelucrare a materialelor în septembrie a.c.).

Suprafața cercetată: compartimentarea C2/1994 (din carourile T-T/73 intra muro), cu dimensiuni de 5 m x 6 m, curățare și săpătură efectivă pe jumătatea de SV, 12 mp – sector III; Secțiunea S 1/1994, pe traiectul via principalis (16 x 2.5 m) – sector VI; suprafețele S 1 și S 2 (fiecare 4 x 4 m) în Principia romană târzie – sector VII.

Sectoarele III-VI. 1-2. Încăperea C 2/ 1994 și secțiunea S 1/ 1994

1. În sectorul III a continuat cercetarea în clădirea C2/1994, prin săparea nivelului de secol IV p.Chr. Săpătura s-a concentrat pe jumătatea de SV a incintei pe o suprafață de 12 mp. și pe o adâncime de 0,6 m. Nu a apărut elemente constructive noi, de fapt au dispărut contraforții de pe zidul de SE, aceștia fiind dispuși doar în faza constructivă aferentă nivelului de sec. V-VI. De asemenea a fost descoperit o groapă de provizii săpată în podeaua de secol IV, lângă peretele de SV, la jumătatea lungimii acestuia. Groapa este lutuită la gură și pe interior, dimensiunile acesteia fiind de 0,25 - 0,30 cm la diametrul gurii și 1 m în adâncime. În interiorul gropii de provizii nu s-a găsit material arheologic sau organic.

Dintre descoperirile arheologice din C2/1994 menționăm o cheie din bronz „cu inel”, fragmente ceramice aparținând unor platouri târzii estampate (între care ilustrăm un fragment microasiatic – vezi Enciclopedia dell'Arte Antica Classica e Orientale. Atlante delle forme ceramiche I. Ceramica fine romana nel bacino Mediterraneo (Medio e tardo Impero), Istituto della Enciclopedia Italiana, Roma, 1981 = Atlante I, p. 232, motivul Hayes 17, Tav. CXV, 22-23), patru monede din bronz de mici dimensiuni, mai multe fragmente din sticlă aparținând unor pahare și multă ceramică specifică secolului al IV-lea.

2. În cadrul campaniei din anul 2013 din sectorul VI la Capidava s-au reluat cercetările în S1/2004, ca urmare a unei dorințe a colectivului reunit al UB-FIB și MNIR de a aprofunda cercetarea de ansamblu pentru fortificația târzie din colțul de sud a cetății Capidava. Secțiunea S1/2004 avea inițial dimensiunile de 15 x 2 m (actualmente după curățare are dimensiunile de 16 x 2,5 m), orientată NE-SV și situată perpendicular pe latura de NE a fortificației târzii, astfel încât să secționeze valul și șanțul defensiv al acesteia dar și via sagularis a cetății inițiale (via principalis din perioada romană târzie și romano- bizantină). Profilul obținut astfel cuprinde în aceeași secvență stratigrafică elementele constructive ale castellum-ului de secol VII cu cele ale fortului de sec. IV-VI. Chiar mai incitant a fost descoperirea zidului perimetral al unei clădiri de secol IV, de mari dimensiuni, cu zidărie de tip opus mixtum, cu patru asize de egalizare și mortar de bună calitate și din abundență, specific clădirilor romane mai timpurii.

Sectorul VII

În sectorul VII săpăturile s-au reluat după o întrerupere de câțiva ani, prin inițierea unui nou proiect de cercetare, a cărui obiectiv declarat este obținerea tuturor informațiilor posibile asupra edificiului cu absidă, denumit în literatura de specialitate a sitului Capidava „principia târzie”. Cercetarea arheologică a acestui edificiu a fost proiectată conform unui plan multianual, implicând o săpătură în suprafață (cu carouri de 4 x 4 m, fără martori). Realizarea efectivă a proiectului a fost încredințată dr. Alexandru Rațiu (reprezentant MNIR - instituție parteneră). Clădirea a fost împărțită în 2013 prin mijloace topografice, înaintea săpăturii propriu zise, în 20 astfel de carouri, cercetarea lor urmând a fi făcută într-o ordine prestabilită, în așa fel încât să permită înregistrarea cât mai multor informații stratigrafice. În campania din 2013 au fost cercetate 2 din cele 4 suprafețe propuse, în fiecare dintre acestea atingându-se nivelul de secol VI p.Chr.

Astfel în S1/2013 a fost repus în evidență zidul perimetral de nord al edificiului, zid aflat azi la 30-40 cm sub actualul nivel de călcare, dar care apare în publicațiile mai vechi (planurile I și II din finalul monografiei Capidava I, 1958) ca fiind la suprafață, la nivelul solului actual. În această suprafață au fost descoperite și urmele a două bordeie medievale distruse, din alcătuirea cărora se poate totuși distinge groapa și podeaua interioară. De asemenea sub podelele medievale a fost cercetat ultimul nivel roman-târziu, cel de sfârșit de secol VI, cu distrugere și ardere masivă. În acest nivel au fost apoi descoperite o cantitate importantă de ceramică romană specifică perioadei, dar și un perete prăbușit construit din cărămizi de chirpici. Peretele era dispus pe podeaua de lut gros și foarte bine tasat, iar direcția zidului pare a fi perpendiculară pe zidul perimetral de nord al edificiului. La demontarea acestui perete au apărut, printre cărămizile de chirpici, mai multe fragmente de amfore specifice acestui ultim secol de locuire romană la Capidava, în special din tipurile LR 2 și LR 3, dar și o amforetă de tip pontic întregibilă, așezată pe podea, sub dărâmătură. La finalul campaniei a putut fi săpată și podeaua de secol VI, urmând ca cercetarea mai amănunțită a nivelului de secol IV să continue în campania următoare. Din nivelul de secol VI în campania 2013 poate fi menționat un fragment de platou estampat de tip ARS, cu motive mitologice și antropomorfe (vezi ilustrația însoțitoare prezentului raport, cf. Atlante I, p. 134, motivele nr. 394 și

422 reprezentând un personaj feminin în bust și pe Dionysos frontal, stilul E(ii) – databil între 530-600 A.D., pl. LXIII/13 și LXIV/5).

Situația din S2/2013 a fost mult diferită față de suprafața cercetată la o distanță de doar 4 m NE de aceasta. S2/2013 este situată în jumătatea de sud a clădirii, dacă considerăm jumătatea fiind o axa imaginară ce pornește de la jumătatea absidei și împarte clădirea longitudinal. În aceasta parte a edificiului bordeiele medievale au afectat clădirea mult mai tare decât în partea sa de nord, respectivele locuințe fiind și mai mari și mai bine realizate în această zonă (cu pereții întăriți cu piatră). Bordeiele medio-bizantine au fost cercetate aici în anii 1950-1960, iar de atunci vegetația și coroziunea solului a schimbat complet datele situației în această zonă. Astfel săpătura din S2/2013 a însemnat în primă fază o curățare a vechilor săpături și o încercare de aducere la un numitor comun măcar pentru nivelurile inferioare, de secol VI sau de secol IV, cu situația din jumătatea de nord a edificiului. Cert este că am descoperit o podea distrusă parțial de rădăcina unui „oțetar”, dar rămâne încă de cercetat cărei perioade constructive a clădirii poate fi atribuită această podea. Artefactele descoperite aici sunt amestecate, de la împungătoare din os de factură medievală timpurie până la fragmente de amfore de secol V-VI sau alte fragmente de opaște „danubiene”.

Informații suplimentare online

[Raportul 5129 din cronica.cimec.ro](http://raportul.5129.din.cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.folosind.mapserver.cimec.ro)
